

**คำถามที่พบบ่อย (“FAQ”) เกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติและกระบวนการขาย (sale process)
สำหรับผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษและผู้ลงทุนรายใหญ่**

ในการให้บริการเกี่ยวกับการลงทุน สำนักงาน ก.ล.ต. คาดหวังให้ผู้ประกอบธุรกิจ¹ มีกระบวนการในการทำความรู้จักลูกค้า (Know Your Client: “KYC”) การจัดประเภทลูกค้า การประเมินความเหมาะสมในการลงทุน (suitability) และความสามารถในการปฏิบัติตามข้อตกลง รวมทั้งมีกระบวนการขายและการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่การเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ถูกต้องกับประเภทผู้ลงทุนที่สามารถลงทุนในหลักทรัพย์นั้นได้ตามหลักเกณฑ์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความรู้หรือประสบการณ์ และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของลูกค้า รวมทั้งผู้ประกอบธุรกิจจะต้องดำเนินการให้ลูกค้าทราบถึงการจัดประเภทของตนและความคาดหวังต่อการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจ

สำหรับการจัดประเภทลูกค้าซึ่งครอบคลุมถึงการเป็นผู้ลงทุนสถาบัน (Institutional Investor: “II”) ผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษ (Ultra High Net Worth: “UHNW”) ผู้ลงทุนรายใหญ่ (High Net Worth: “HNW”) หรือผู้ลงทุนทั่วไป (“retail investor”) ผู้ประกอบธุรกิจต้องรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้า เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลฐานะการเงิน ทั้งนี้ สำหรับการพิจารณาคุณสมบัติเป็น UHNW หรือ HNW ผู้ประกอบธุรกิจต้องพิจารณาคุณสมบัติของลูกค้าดังกล่าวเพิ่มเติมทั้งในด้านฐานะการเงินและด้านความรู้หรือประสบการณ์ ตามตารางท้ายประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการกำหนดบทนิยามผู้ลงทุนสถาบัน ผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษ และผู้ลงทุนรายใหญ่ (“ประกาศนิยามผู้ลงทุน”) และภาคผนวกท้ายประกาศแนวปฏิบัติว่าด้วยแนวทางการพิจารณาคุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์ของผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษและผู้ลงทุนรายใหญ่ (“แนวทางการพิจารณาคุณสมบัติ”) รวมถึงในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการลูกค้าที่ได้รับการจัดประเภทเป็น retail investor หากลูกค้ามีความประสงค์จะลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขเป็นการเฉพาะ เช่น ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายเฉพาะผู้ลงทุน UHNW หรือ HNW หรือลูกค้ามีความประสงค์จะปรับปรุงข้อมูลของตนเองเพิ่มเติม ให้ผู้ประกอบธุรกิจปรับเปลี่ยนการจัดประเภทเป็นผู้ลงทุน UHNW หรือ HNW ได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งด้านฐานะการเงินและด้านความรู้หรือประสบการณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดประเภทลูกค้าให้แล้วเสร็จก่อนการเสนอขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องจัดให้มีกระบวนการขาย (sale process) ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยมาตรฐานการประกอบธุรกิจ โครงสร้างการบริหารงาน ระบบงาน และการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (“ประกาศมาตรฐานการประกอบธุรกิจ”)

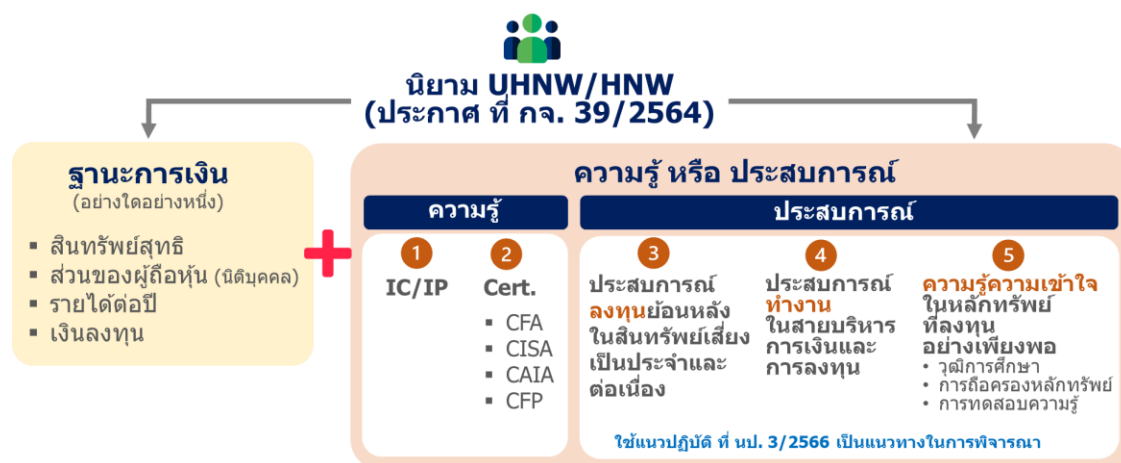
¹ รวมถึงกรณีกองทุนส่วนบุคคล (Private Fund: “PF”) ซึ่งบริหารจัดการลงทุนให้แก่ลูกค้า จะต้องจัดประเภทผู้ลงทุนให้คำแนะนำและเสนอขายผลิตภัณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการลงทุนให้เหมาะสมกับลูกค้าด้วย

ประกอบกับประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์
ในรายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อและให้บริการลูกค้าสำหรับผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจ
สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (“ประกาศการติดต่อและให้บริการลูกค้า”) และประกาศแนวปฏิบัติว่าด้วยแนวทางปฏิบัติ
ในการขายและให้บริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนที่เป็นหน่วยลงทุนและตราสารหนี้ด้วย

ที่ผ่านมาผู้ประกอบธุรกิจมีข้อซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ลงทุน UHNW/HNW
และรายละเอียดในกระบวนการขาย สำนักงาน ก.ล.ต. จึงจัดทำ FAQ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจเข้าใจถึงความคาดหวัง
ของสำนักงาน ก.ล.ต. และสามารถปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

การพิจารณาคุณสมบัติของ UHNW/HNW

รูปที่ 1: สรุปการพิจารณาคุณสมบัติ UHNW/HNW

1. คุณสมบัติด้านฐานะการเงิน²

(1) กรณี UHNW พิจารณาฐานะการเงินลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

กรณี	ฐานะการเงิน	สินทรัพย์สุทธิ	ส่วนของผู้ถือหุ้น	รายได้ต่อปี	เงินลงทุน
	ประเภทผู้ลงทุน				
1	บุคคลธรรมดา (นับรวมคู่สมรส)	≥ 60 ล้านบาท (ไม่นับรวมมูลค่า อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัย ประจำของบุคคลนั้น)		≥ 6 ล้านบาท	≥ 15 ล้านบาท หรือ ≥ 30 ล้านบาท (กรณีที่นับรวมเงินฝาก)
2	นิติบุคคล		≥ 150 ล้านบาท		≥ 30 ล้านบาท หรือ ≥ 60 ล้านบาท (กรณีที่นับรวมเงินฝาก)

² การพิจารณาฐานะการเงินจาก “สินทรัพย์สุทธิ” หรือ “เงินลงทุน” ให้พิจารณาจากมูลค่าปัจจุบัน

(2) กรณี HNW พิจารณาฐานะการเงินลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

กรณี	ฐานะการเงิน		ส่วนของผู้ถือหุ้น	รายได้ต่อปี	เงินลงทุน
	ประเภทผู้ลงทุน				
1	บุคคลธรรมดา (นับรวมคู่สมรส)	≥ 30 ล้านบาท (ไม่นับรวมมูลค่า อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัย ประจำของบุคคลนั้น)		≥ 3 ล้านบาท	≥ 8 ล้านบาท หรือ ≥ 15 ล้านบาท (กรณีที่นับรวมเงินฝาก)
2	นิติบุคคล		≥ 75 ล้านบาท		≥ 15 ล้านบาท หรือ ≥ 30 ล้านบาท (กรณีที่นับรวมเงินฝาก)

ตัวอย่างที่ 1: การพิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงินจากการลงทุนหรือมีไว้ซึ่งสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ

ผลิตภัณฑ์

การพิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงิน

(1) หลักทรัพย์จดทะเบียน

สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/
เงินลงทุนโดยตรงในหลักทรัพย์ ทั้งนี้ หลักทรัพย์จดทะเบียน
บางประเภทอาจมีความผันผวนสูงหรือมีสภาพคล่องการซื้อขายต่ำ
เช่น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น (warrant) ใบสำคัญแสดงสิทธิ
อนุพันธ์ (derivative warrants: DW) หุ้นที่ออกโดยบริษัทที่
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไต้หวัน เอ็กซ์เชนจ์ การพิจารณาราคา
ตลาดปัจจุบันเพียงอย่างเดียวอาจไม่สะท้อนถึงฐานะการเงินที่แท้จริง
ของลูกค้ำ เนื่องจากอาจมีภาวะที่ราคาหลักทรัพย์สูงผิดปกติชั่วคราว
ผู้ประกอบการจึงควรพิจารณามูลค่าหลักทรัพย์ดังกล่าว
ด้วยความระมัดระวัง โดยคำนึงถึงปัจจัยเรื่องความผันผวน
และสภาพคล่องการซื้อขายในอดีตประกอบด้วย

(2) หุ้นสามัญนอกตลาด

สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/
เงินลงทุนโดยตรงในหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการจะต้องมี
วิธีการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญดังกล่าวมี
ความเหมาะสม เช่น พิจารณาจากงบการเงิน

ผลิตภัณฑ์

การพิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงิน

- (3) ทองคำ
- กรณีทองคำ สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ
  - กรณีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (“สัญญาฯ”) ที่มีทองคำเป็นสินค้า/ตัวแปรอ้างอิง สามารถพิจารณาเป็นเงินลงทุนได้
- (4) กองทุนส่วนบุคคล (Private Fund)
- สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/เงินลงทุนโดยอ้อมในหลักทรัพย์ สัญญาฯ โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน และโทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง เฉพาะมูลค่าจริงที่ลงทุนในทรัพย์สินดังกล่าว
- (5) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)/กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
- สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/เงินลงทุนโดยอ้อมในหลักทรัพย์ สัญญาฯ โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน และโทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง โดยรวมส่วนเงินสะสมของลูกจ้างและเงินสมทบของนายจ้างซึ่งลดทอนมูลค่าเงินสมทบตามเงื่อนไขอายุงานในขณะที่จัดประเภทผู้ลงทุน
- (6) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)
- สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/เงินลงทุนโดยอ้อมในหลักทรัพย์ สัญญาฯ โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน และโทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง โดยรวมส่วนเงินสะสมของสมาชิกและเงินสมทบจากรัฐบาลซึ่งคำนวณมูลค่าเงินสมทบตามเงื่อนไขอายุของสมาชิกในขณะที่จัดประเภทผู้ลงทุน
- (7) ประกันควบการลงทุน (Unit Linked)
- “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ: พิจารณาเป็นรายการหนี้ขึ้นกับประเภทของกรมธรรม์
  - เงินลงทุนโดยอ้อมในหลักทรัพย์ สัญญาฯ โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน และโทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง พิจารณาเฉพาะส่วนเงินลงทุนของกรมธรรม์

ผลิตภัณฑ์

การพิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงิน

(8) เงินฝากสหกรณ์	สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/ เงินลงทุน (กรณีนี้รวมเงินฝาก) ทั้งนี้ เฉพาะเงินฝากใน “สหกรณ์ออมทรัพย์” และ “สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน” เนื่องจาก ผู้รับฝากเป็นสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีกำหนดตาม พ.ร.บ. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ตามที่กำหนดในประกาศ นิยามผู้ลงทุน
(9) ใบสลาก	สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/ เงินลงทุน (กรณีนี้รวมเงินฝาก) เฉพาะ “สลากออมทรัพย์” หรือ “สลากออมสินพิเศษ” เนื่องจากเป็นตราสารที่ออกโดยสถาบัน การเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง ตามที่กำหนดในประกาศนิยาม ผู้ลงทุน
(10) โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน (Investment token)	สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/ เงินลงทุนโดยตรง
(11) โทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการ โดยกระทรวงการคลัง (Government Token: G-Token)	สามารถพิจารณาเป็น “สินทรัพย์” ในการคำนวณสินทรัพย์สุทธิ/ เงินลงทุนโดยตรง

ตัวอย่างที่ 2: การพิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงินจาก “สินทรัพย์สุทธิ”

ผู้ประกอบการจะต้องให้ลูกค้าแสดงทั้งสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อประกอบการพิจารณา

ตัวอย่างที่ 3: กรณีนิติบุคคลที่มีการลงทุนแต่ไม่แสดงข้อมูลเงินลงทุนในงบการเงิน

หากนิติบุคคลไม่แสดงเงินลงทุนในงบการเงิน ผู้ประกอบการก็จะไม่สามารถนำเงินลงทุนดังกล่าวมาใช้พิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงินได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนบท้ายประกาศนิยามผู้ลงทุนที่กำหนดว่า ผู้ลงทุนที่เป็นนิติบุคคล ให้พิจารณาคุณสมบัติด้านฐานะการเงินจากงบการเงินประจำงวดบัญชีล่าสุดที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว

2. คุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์ พิจารณาคุณสมบัติลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

- (1) มีประสบการณ์ลงทุนย้อนหลังในสินทรัพย์เสี่ยง³ เป็นประจำและต่อเนื่อง
- (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารการเงินและการลงทุน
- (3) มีความรู้และความเข้าใจในหลักทรัพย์ที่ลงทุนอย่างเพียงพอ
- (4) เป็นผู้แนะนำการลงทุน (Investment Consultant: IC) หรือผู้วางแผนการลงทุน (Investment Planner: IP) ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.
- (5) ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดลักษณะหนึ่งตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด ได้แก่
  - Chartered Financial Analyst (CFA)
  - Certified Investment and Securities Analyst (CISA)
  - Chartered Alternative Investment Analyst (CAIA)
  - Certified Financial Planner (CFP)
  - หลักสูตรที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนดเพิ่มเติม

ทั้งนี้ แนวทางในการพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ (1) – (3) เป็นไปตามที่กำหนดในแนวทางการพิจารณาคุณสมบัติ

อย่างไรก็ดี แนวทางในการพิจารณาคุณสมบัติตามที่กำหนดในแนวทางการพิจารณาคุณสมบัติ เป็นการกำหนดเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ (safe harbor) หากผู้ประกอบการธุรกิจพิจารณาคุณสมบัติผู้ลงทุนด้านความรู้หรือประสบการณ์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว สำนักงาน ก.ล.ต. จะถือว่าผู้ลงทุนรายนั้นมีคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศนियามผู้ลงทุน แต่หากผู้ประกอบการใช้แนวทางในการพิจารณาที่แตกต่างออกไป โดยสามารถอธิบายได้ว่าการพิจารณาคุณสมบัติผู้ลงทุนดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และความคาดหวังของสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว ก็สามารถดำเนินการได้ เช่น พิจารณาคุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์จากหลายองค์ประกอบร่วมกันเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ลงทุนมีความรู้ความเข้าใจในหลักทรัพย์ที่จะลงทุนอย่างเพียงพอ

³ สินทรัพย์เสี่ยง หมายถึง ผลผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน ดังนี้

(1) ความผันผวนทางราคา (2) ความเสี่ยงด้านเครดิต (3) ความซับซ้อนหรือมี leverage

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินฝากตามประกาศนियามผู้ลงทุน ตัวเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

พันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย โทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง

(Government token : G-Token) กองทุนรวมตลาดเงิน และกองทุน buy & hold ที่ลงทุนเฉพาะในเงินฝากหรือตราสารเทียบเท่าเงินฝาก

ตัวอย่างที่ 1: กรณีลูกค้าไม่สะดวกแสดงเอกสารหลักฐานด้านวุฒิการศึกษา

ผู้ประกอบการอาจประเมินความรู้ความเข้าใจของลูกค้า โดยอาจมีการซักถามเพื่อให้มั่นใจว่าลูกค้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่จะลงทุนและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ รวมถึงมีการบันทึกแนวทางการพิจารณาลูกค้ารายดังกล่าวไว้ด้วย (ตามแนวทางในตัวอย่างที่ 4 เรื่อง กระบวนการขาย (sale process) สำหรับ UHNW/HNW)

ตัวอย่างที่ 2: กรณีลูกค้าลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงโดยไม่สามารถแสดงคุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์ลงทุนย้อนหลังในสินทรัพย์เสี่ยงอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง⁴ ตามแนวทางที่กำหนดในแนวทางการพิจารณาคูณสมบัติ

ผู้ประกอบการอาจพิจารณาการมีความรู้ความเข้าใจในหลักทรัพย์ที่ลงทุนอย่างเพียงพอ⁵ แทน โดยพิจารณาจากการถือครองหลักทรัพย์ของลูกค้าว่าเป็นหลักทรัพย์ประเภทและลักษณะความเสี่ยงไม่แตกต่างจากหลักทรัพย์ที่จะลงทุนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยมีแนวทางพิจารณา เช่น

- กรณีลูกค้าต้องการลงทุนในหุ้นกู้ที่มีอันดับเครดิตระดับเดียวกับหุ้นกู้ที่ถือครอง เช่น investment grade, non-investment grade, unrated จะพิจารณาได้ว่าเป็นหลักทรัพย์ที่มีประเภทและลักษณะความเสี่ยงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- กรณีลูกค้าถือครองหลักทรัพย์ที่เป็นหุ้นและต้องการลงทุนในหุ้นกู้ที่มีอันดับเครดิตเป็น non-rated ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาว่าหลักทรัพย์ที่ถือครองอยู่ไม่ใช่หลักทรัพย์ประเภทเดียวกับหลักทรัพย์ที่จะมีการลงทุน และมีลักษณะผลิตภัณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก risk factors แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ควรพิจารณาระยะเวลาในการถือครองประกอบด้วย เช่น มีการถือครองไม่ต่ำกว่า 3 เดือนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เพื่อให้สะท้อนความรู้ความเข้าใจในการลงทุนที่เป็นปัจจุบัน โดยอาจคำนึงถึงปัจจัยที่อาจกระทบมูลค่าหลักทรัพย์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวด้วย

⁴ ข้อ 2. คุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์: (1) มีประสบการณ์ลงทุนย้อนหลังในสินทรัพย์เสี่ยงเป็นประจำและต่อเนื่อง

⁵ ข้อ 2. คุณสมบัติด้านความรู้หรือประสบการณ์: (3) มีความรู้และความเข้าใจในหลักทรัพย์ที่ลงทุนอย่างเพียงพอ

ตัวอย่างที่ 3: กรณีหลักทรัพย์ที่ลูกค้านำถือครองมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะหรือความเสี่ยงโดยที่ไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจลงทุนของลูกค้า เช่น ลูกค้าลงทุนในหุ้นกู้หรือกองทุนรวมที่ลงทุนในหุ้นกู้ และต่อมาหุ้นกุดังกล่าวถูกปรับลดอันดับเครดิตจาก investment grade เป็น non-investment grade

ในการจัดประเภทผู้ลงทุน ให้ผู้ประกอบการธุรกิจพิจารณาความรู้หรือประสบการณ์ของลูกค้าจากลักษณะของหลักทรัพย์ที่ลูกค้าตัดสินใจลงทุนก่อนที่หลักทรัพย์ดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะหรือความเสี่ยง

ตัวอย่างที่ 4: กรณีลูกค้าลงทุนใน PF

พิจารณาเป็นความรู้หรือประสบการณ์ได้หากมีนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงเป็นส่วนใหญ่

ตัวอย่างที่ 5: การพิจารณาคุณสมบัติการเป็น UHNW/HNW จากการลงทุนในบัญชีร่วม

ผู้ประกอบการธุรกิจอาจพิจารณาบัญชีร่วมเป็น UHNW/HNW ได้ หากผู้ประกอบการธุรกิจสามารถดำเนินการเพื่อให้มั่นใจได้ว่าบัญชีร่วมดังกล่าวมีลักษณะ ดังนี้

(1) มีอย่างน้อย 1 คนในบัญชีร่วมที่ผ่านคุณสมบัติครบถ้วนทั้งด้านฐานะการเงินและด้านความรู้หรือประสบการณ์

(2) สมาชิกทุกรายในบัญชีร่วมต้องรับทราบว่าการจัดประเภทเป็น UHNW/HNW อาจได้รับการเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีความซับซ้อน

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าลูกค้าไม่ใช่บัญชีร่วมเป็นช่องทางในการเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ PF

นอกจากนี้ สมาคม/ชมรมที่เกี่ยวข้องอาจกำหนดแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักทรัพย์ที่จะลงทุนให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณา หรือผู้ประกอบการอาจกำหนดแนวปฏิบัติที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติภายในของผู้ประกอบการเอง โดยจะต้องมั่นใจได้ว่าการดำเนินการดังกล่าว เป็นไปตามหลักเกณฑ์และความคาดหวังของสำนักงาน ก.ล.ต. ทั้งนี้ หากมีข้อร้องเรียนจากผู้ลงทุน หรือสำนักงาน ก.ล.ต. มีการสอบถามถึงแนวทางในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ลงทุน ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องอธิบายต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ว่าการพิจารณาคุณสมบัติที่ได้ดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมเพียงพอแล้วอย่างไร

กระบวนการขาย (sale process) สำหรับ UHNW/HNW

ตัวอย่างที่ 1: รอบการทบทวนคุณสมบัติของ UHNW/HNW

ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถพิจารณาทบทวนคุณสมบัติของ UHNW/HNW ตามรอบการทบทวน KYC/CDD เช่น ทุกรอบ 2 ปีปฏิทิน หรือเมื่อพบว่าข้อมูลลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ก่อนถึงรอบการทบทวน KYC/CDD เช่น ผู้ลงทุนไม่สามารถลงทุนเองได้อีกต่อไป ต้องมอบหมายให้ผู้อื่น ดำเนินการให้ (vulnerable) หรือผู้ลงทุนมีข้อมูลฐานะการเงินที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ (เช่น มีปัญหาชำระหนี้ทำให้เปลี่ยนสถานะเป็นลูกหนี้อื่น)

ทั้งนี้ หากถึงรอบระยะเวลาทบทวนคุณสมบัติของ UHNW/HNW แล้วผลการจัดประเภทของลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลง เช่น ลูกค้า HNW เปลี่ยนเป็น retail investor ผู้ประกอบการธุรกิจต้องแจ้งให้ลูกค้า ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างครบถ้วนและชัดเจน อาจทำให้ผู้ลงทุนไม่สามารถเข้าถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงในลักษณะเดิมได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการลงทุนในครั้งถัดไปของลูกค้า

อย่างไรก็ดี หากลูกค้ายังคงมีผลการจัดประเภทเป็น UHNW/HNW ในลักษณะเดิม ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถบันทึกการพิจารณาดังกล่าวโดยไม่ต้องแจ้งลูกค้าทราบอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2: การแจ้งผลการจัดประเภทลูกค้า

สำนักงาน ก.ล.ต. ไม่ได้กำหนดวิธีการแจ้งผลการจัดประเภทลูกค้า (กรณีการจัดประเภท เป็นครั้งแรกหรือตามรอบการทบทวนประเภทลูกค้า) แต่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีหลักฐานการ รับทราบผลการจัดประเภทดังกล่าวของลูกค้า อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอาจมีวิธีการดำเนินการได้ หลากหลาย เช่น record จาก activity log ใน application

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการควรสื่อสารว่า ลูกค้ามีคุณสมบัติ UHNW/HNW ด้วยคุณสมบัติใด อาจช่วยให้ผู้ประกอบการและลูกค้ามีความเข้าใจที่ตรงกันและชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3: การให้ข้อมูลด้วยการรับรองตนเอง (self-declared) เพื่อพิจารณาจัดประเภทลูกค้า

ลูกค้าสามารถให้ข้อมูลคุณสมบัติด้านฐานะการเงิน และด้านความรู้หรือประสบการณ์ แก่ผู้ประกอบการด้วยการรับรองตนเอง (self-declared) อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการสามารถขอข้อมูล จากลูกค้า หรือต้องหาข้อมูลจากแหล่งอื่นใด เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกันของข้อมูลลูกค้า โดยมีการ ตรวจสอบและสอบถามข้อมูลดังกล่าวเท่าที่สามารถกระทำได้ (best effort) มาประกอบการพิจารณา จัดประเภทลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพด้วย เช่น กรณีที่ลูกค้ามีพอร์ตการลงทุนอยู่กับผู้ประกอบการ อยู่แล้ว สามารถอ้างอิงข้อมูลภายใน (in house) ของผู้ประกอบการได้ รวมถึงมีการบันทึกผลการพิจารณา และจัดเก็บเอกสารหลักฐานของข้อมูลประกอบด้วย

ทั้งนี้ หากข้อมูลลูกค้าไม่เพียงพอ หรือไม่ปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีเหตุอันควรสงสัย ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดประเภทลูกค้าเป็น retail investor

ตัวอย่างที่ 4: กระบวนการตรวจสอบและสอบทานข้อมูลเท่าที่จะสามารถทำได้ (best effort) สำหรับการพิจารณาวุฒิการศึกษา

ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ประเมินความรู้และความเข้าใจของลูกค้า เพื่อให้มั่นใจว่าการเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินถูกต้องกับประเภทของลูกค้า โดยอาจจัดทำคู่มือคำถาม-คำตอบ⁶ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงินหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เพื่อใช้ดำเนินการภายในของบริษัท เพื่อให้คนขาย (IC) สามารถนำคำถามดังกล่าวมาพูดคุย/สอบถามลูกค้า เพื่อเป็นการสอบทานว่า ลูกค้ามีความรู้และความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ดังกล่าว รวมถึงมีการบันทึกแนวทางการพิจารณาลูกค้ารายดังกล่าวไว้ด้วย

ตัวอย่างที่ 5: การตรวจทานคุณสมบัติลูกค้าที่ซื้อตราสารหนี้ที่เสนอขาย UHNW/HNW เป็นรายครั้ง (walk-in) โดยไม่ได้เปิดบัญชีกับผู้ประกอบธุรกิจ

หากผู้ประกอบธุรกิจไม่ได้เปิดบัญชีลงทุนให้ลูกค้า ทำให้ไม่มีประวัติการลงทุนหรือข้อมูลพอร์ตการลงทุนของลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการทำ KYC/suitability test และขอข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติลูกค้า เพื่อจัดประเภทลูกค้าทุกครั้งก่อนการเสนอขายผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้ามีคุณสมบัติเป็น UHNW/HNW อย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 6: การสื่อสารข้อมูล หรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายเฉพาะ UHNW/HNW โดยไม่มีช่องทางการสื่อสารกับผู้ลงทุนแต่ละประเภทเป็นการเฉพาะ (แยก UHNW/HNW กับ retail investor)

ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการระบุข้อมูลผลิตภัณฑ์ หรือคำเตือนให้ชัดเจนว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเสนอขายเฉพาะ UHNW/HNW เท่านั้น เพื่อสื่อสารให้ retail investor ทราบว่า ไม่สามารถลงทุนในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

ตัวอย่างที่ 7: การทบทวนคุณสมบัติ UHNW/HNW ของลูกค้าและการประเมินความรู้ความสามารถของลูกค้า (knowledge assessment: “KA”) อาจมีความซ้ำซ้อนกัน

การพิจารณาคุณสมบัติ UHNW/HNW ของลูกค้าตามประกาศนียบัตรผู้ลงทุน โดยพิจารณาจากความรู้หรือประสบการณ์ถือเป็นการจัดประเภทลูกค้าตามประกาศมาตรฐานการประกอบธุรกิจ แต่การประเมิน KA เป็นขั้นตอนสำหรับการเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงและความซับซ้อนตามประกาศการติดต่อและให้บริการลูกค้า ซึ่งการดำเนินการทั้งสองข้างต้นมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

⁶ ไม่ใช่แบบทดสอบความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่จะลงทุนตามแนวทางการพิจารณาคุณสมบัติ

แต่อาจมีลักษณะ criteria หรือปัจจัยที่นำมาพิจารณาในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาความเหมาะสมว่า อาจดำเนินการประเมิน KA ไปพร้อมกับการทบทวน KYC หรือไม่

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ฝ่ายนโยบายธุรกิจหลักทรัพย์ สำนักงาน ก.ล.ต.

1. **คุณสมบัติของ UHNW/HNW:** นางสาวสุกฤตา พลอยประจำเมือง อีเมล: sukritta@sec.or.th โทร: 0-2263-6415
2. **กระบวนการขาย (sale process):** นางสาวชวัลนุช สกุลเวสสะอนันต์ อีเมล: chawannuch@sec.or.th โทร: 0-2033-9729